

SZÁSZVÁROS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
 Fél évre — — — 4 " | Egyes szám ára — — 16 fill.
 Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ifj. Szántó Károly.**
 Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Az Emke évi jelentése.

Az Emke folyó évi december hó 16-án délelőtt 11 órakor Kolozsvárt, a városházán tartandó közgyűlése alkalmából most jelent meg az egyesület 33-ik évi jelentése. A jelentés lelkiismeretes és behatólag az utolsó fillérig menőleg nyilvánosan ad számot az egyesület működéséről általában, valamint annak részleteiről, különösen kiemelve az igazgató-választmány háborus tevékenységét, mely nem mindennapi képet mutat fel. Ezek az Emke 1.400.000 K hadikölcsönén kívül, ami az egyesület összes készpénz vagyonát felemésztett 414.515 K 33 fillért fordított hadisegélyekre, amiből 100.000 K négy székelyföldi elpusztított iskola újjáépítésére, 40.342 K 10 fillér pedig a budapesti Emke-kollégiumnál egy 100.000 K-s hadiárva-alapítvány létesítésére szavaztatott meg. Az egyesület összes vagyona jelenleg 4.063.606 K 29 fillér, mely a hunyadmegyei Algyógyon és a kolozsvármegyei Magyarkályánban — még a régi becsérték szerint — két földbirtokban és a fenti hadikölcsönben van elhelyezve, a többi kisebb tétel. Az alapvagyonban egy-egy 50.000 K-s tétel foglaltatik I. Ferenc József király, Erzsébet királyné és Rezső trónörökös emlékére, kegyeletes emlékezéssül ama nagy pártfogásra és támogatásra, amellyel az Emke iránt alapításától kezdve viseltettek. Az alapvagyonnak megfelelőleg az 1917. évi költségvetés 272.156 K 32 fillérben van megállapítva, amihez hozzájárul a budapesti Emke-kollégium 101.938 K 84 fillér bevétele és ugyanannyi kiadása, egyútt az egész összeg 374.090 K 16 fillér, melyből a kollégium saját fenntartási összegén kívül a központi alapokból 88.000 K mint átmeneti tétel megy az algyógyi székely földműves iskolára, mely a gróf Kún Kocsárd-féle alapból az erdélyi rész első és legrégebb ilyenü magyar iskolája, 10.400 K ugyancsak a kollégium központi ösztöndíjaira, 75.908 K 70 fillér a választmányi segélyekre, míg a többi összeg népiskolák (9.232 K 10 f.), kiseddóvódák és gyermekmenhelyek (11.698 K 4 f.), ipari szakoktatási ösztöndíjak és ipari akciók (9.744 K 4 f.), néptanítói jutalmak és egyszersmindenkori segélyek (6.355 K 30 f.), kulturális alapok növelése és vegyes kulturális intézkedések (9.375 K 44 f.), egyházi és templomépítési segélyek (3.789 K 21 f.), népkönyvtár-egyesületek és rokon (6000 K), rendelkezési alap (3.041 K 2 f.) stb. fenntartására és támogatására, valamint az egyesület költségeire fordítatik. Külön 95.904 K 13 fillér van az egyesületnél készen letétben, meghatározott helyeken 14 erdélyi iskola építésére, vagy kijavítására s csak a háboru végét várják, hogy a munkálatokhoz hozzákezhessenek. Érdekes intézkedés az egyesületnél, hogy a családtalan nagy Emke-alapítók sirjának gondozásáról külön gondoskodik; e célra 900 K van felvéve az 1917. évi költségvetésben is.

Az Emke nem élve egy fillér államsegélyt sem, ellenben egész akciójával és működése

programjával Erdélyben a magyar államot és a lehetőségig a magyar egyházi intézményeket támogatja. Mindezekkel szemben az egyesület kezelési költsége az egész évi költségvetés 3.97 százaléka, ami páratlanul áll a magyar egyesületi élet történetében. Az Emkénél ugyanis ma már egy tisztviselő sem huz fizetést, mert a főtitkár is az 1906. dec. 27-én lejárt eredeti 30 éven felül, a múlt évtől kezdve beszámított 40 év után már mint közgyűlésileg felkért nyugdíjas szolgál, csupán az irodai hivatalnokok és alkalmazottak élveznek rendes dotációt, akiknél ugy, mint az Emke néptanítóknál és óvónőknél is, a választmány a háborus drágasági pótlékokról stb. atyailag gondoskodott. Az egyesület ügyeit ez évben 43 buzgó és lelkes tisztviselő és választmányi tag látta el, akik névszerint a következők: Gróf Béli Ákos v. b. t. t., főrendiházi tag, elnök, Sándor József udv. tanácsos, t. alelnök-főtitkár, Merza Lajos udv. tanácsos, bankigazgató, főpénztáros, Szekula Ákos bizt. intézeti vezérfelügyelő, ellenőr, dr. Jelen Gyula ügyvéd, jogtanácsos, dr. Márki Sándor egyetemi és Nagy Károly theologiai tanár, direktóriumi tagok, Rietly Károly kegyrendi főgimn. és Pallós Albert áll. polgári leányiskolai igazgató, jegyzők Gyárfás Benedek jószágigazgató, dr. Sárkány Lajos kir. tanácsos főgimn. tanár és Matskási Pál földbirtokos, számvizsgálók, dr. Apáthy István egyetemi tanár, Barabás Samu esperes, Bereszászy László főszámvevő, dr. Biró Balázs egyetemi m. tanár, ügyvéd, dr. Deák Albert ügyvéd, dr. Eisler Mátyás főrabbi, Ferencz József unit. püspök tiszteleti tag, báró Horváth Emil főispán (Segesvár,) Incze Gerő ny. kuriai bíró, Jenei Aladár kir. ügyész, dr. Kenéz Béla egyetemi tanár (Budapest), Koleszár Lajos min. iskolalátogató, polg. isk. igazgató (Bánffyhungad), Kozma Ferenc kir. tanácsos, ny. tanfelügyelő, Kuskó István áll. mérték-hitelesítő főnök, dr. Menyháth Gáspár egy. tanár, Molnár István irodavezető, dr. Papp József főispán (Kolozsvár), Polcz Rezső kir. tanácsos, ügyvéd, dr. Pósta Béla egyetemi tanár, Puskás Béla kereskedő, dr. Ravasz László theologiai tanár, id. L. Sipos Gábor ügyvéd, dr. L. Sipos Kamilló író, Gy. Sipos Károly kereskedő, Sólyom János polgári iskolai igazgató, br. Szentkereszthy Zsigmond v. b. t. t., ny. kir. ítélőtáblai elnök, dr. Szentkirályi Ákos ny. gazdasági akadémiai igazgató, Tamási István keresk. tanácsos, kamarai alelnök, Váró Béni kir. tanácsos, tanfelügyelő, dr. Weisz Miksa ügyvéd és Zsigmond Lajos földbirtokos (Magyarzsombor) választmányi tagok. Elhunytak: Fekete Gábor v. b. t. t., kir. ítélőtáblai elnök, az Emke egyik volt alelnöke és tiszteleti tag; dr. Török István ügyvéd, népfelk. főhadnagy, századparancsnok, választmányi tag, 37 éves korában hősi halállal az orosz csataterén.

Az intézmények közül kiemelendő a budapesti Emke-kollégium, mely a világháboru kitörésével egyidejűleg létrejőve, eddigi 281 nő-

vendéke közt 72 török ifjut is számlált és számlál részben még most is és pedig a leg-távolabbi Arábiából, Kisázsziából és Mezopotámiából is. Az Emke központja eddig a saját költségvetése terhére 93.028 K 50 f-t áldozott ez intézetre. A másik nagy intézetnél, az algyógyi székely földműves iskolánál a növendékeket annyira besorozták, hogy az idei szept. évről vizsgára csak 2 II. éves növendék állott elő és pedig egy idegsokkos sánta és egy félkaru béna, mindkettő rokkant katoná. Az egyesület háboru alatti vagyonnövekedéséhez járultak mint örökhagyók: néhai bágyoni Balogh Gyula dévai kereskedő 25.000, dr. Bakó Sándor budapesti egyet. m. tanár, ny. közkórházi főorvos és Jankovich Béla pü. min. számtaoácsos 10—10.000 K-val. Kisebb örökhagyók még számosan. Gróf Apponyi Albert v. b. t. t., örökös diszttag az idén a 24-ik 200 K-s alapítványát fizette be, amivel eddigi alapítványa 4800 K-ra növekedett, Sándor József eddigi alapítványát ez évben 4636 K 28 f-re emelte fel.

Az Emke Erdély rekonstrukciójára vonatkozó törekvéseiből kiemelendő Erdélyi vasutpolitikai javaslata, mely Váczy István kir. tanácsos, ny. máv. felügyelő, mint előadó kidolgozásában, dr. Apáthy István, gróf Bethlen v. b. t. t. és báró Kemény Árpád főrendiházi alelnök megfelelő kiegészítésével és módosításaival az Erdélyi Szövetség, valamint a kolozsvári és marosvásárhelyi kereskedelmi-és iparkamarák által is elfogadásra talált. A jelentés végül a legnagyobb elégtétellal emeli ki amaz országos nagy büntély lefolyását, mely az u. n. Vöröskeresztes számolólap-és bélyegakcióból kiindulól a székesfővárosi fiókválasztmány egyes tisztviselői és alkalmazottai ellen, óriási költséggel és több, mint harmadféléven át foglalkoztatta a budapesti és vidéki rendőrség, csendőrség, közigazgatás és a jogszolgáltatás közegeit, hogy a végén bűncselekmény hiányában, teljes ártatlanság címén az összes vádlottak jogerős felmentésével fejeződjék be a dolog. Az Emke központja, mely a fiók számadásait átvizsgálta, sőt újra feldolgozta, kezdettől a vádlottak ártatlanságát hangoztatta, hogy a végén is az ország első és legnagyobb magyar közművelődési egyesületének rendtartása és munkásainak becsületessége fényesen igazolva legyen.

Az Emke szászvárosi fiókkörének elnökévé Dósa Dénes elhalálozásával — aki e tisztelet 32 éven át viselte — Simon Ferenc Kún-kollégiumi ny. igazgató kérését fel, aki e tisztelettel készséggel vállalta magára.

Aspirator mosógép

beszerezhető Déván, Balog Gyula Utódai vaskereskedésében, mely géppel egy óra alatt negyed annyi szappannal annyi ruhát lehet mosni, mint egy mosónő egy teljes nap alatt

Pogány Béla főispán installációja.

Az a szeretet, tisztelet, amely a megye közönsége részéről Pogány Béla volt alispán, ujonnan kinevezett főispánnal szemben, oly sokszor és oly impozánsul megnyilatkozott f. hó 8-án újólág kifejezésre jutott. E napon iktaták be az új főispánt hivatalába, mely aktusra a megyebizottsági tagok óriási számmal jelentek meg ezzel is dokumentálván iránta való ragaszkodásukat, szeretetüket és őszinte becsülésüket. Igazán nehéz volna megállapítani, hogy ez a tüntető lelkesedés, szeretet, amely Pogány Béla főispánnal szemben e napon is megnyilvánult, az új főispánnak, avagy magának Pogány Bélának, mint embernek szólt-e. Mi azt hisszük, hogy mindkettőnek szólt, hiszen az ő nyílt egyénisége, karaktere, elvhűsége úgy a magánéletében, valamint fontos hivatali működésében is mindig kivívták számára az általános közbecsülést és tiszteletet, amit még politikai ellenfelei sem tagadhatnak meg tőle. Ünnepe volt e nap, a megyének ünnepe, amelyre oly sokat és oly sokan vártak. Örömmel, tisztelettel és mély bizalommal köszöntjük az új főispánt díszes állásában, hisszük és reméljük, hogy e nappal a megyére egy új korszak hajnala derült reánk: a békés munkálkodás korszaka, melyben az erőkegyesítésével nagy kiterjedésű és gazdag vármegyénk kiaknázhatatlan anyagi és szellemi kincsei napfényre jutva, megyénket gazdasági, ipari, kereskedelmi és kulturális téren felfogja virágoztatni. Ugy legyen!

A beiktatásról a következőkben számolunk be

Pont 10 órakor nyitotta meg Csulay Lajos megyei főjegyző a közgyűlést és indítványára Naláczy Géza elnökleite alatt dr. Nemes József, Orendi Gyula, Naláczy Ákos, Brázovay Dezső, Vinklener János, Domsa Vazul, Buda Béla és dr. Deák Lajos tagokból álló küldöttség ment a főispánért. Szünni nem akaró éljenzés és taps fogadta a terembe lépő főispánt, aki igen szépen festett diszmagyarjában. Az éljenzés csillapultával felolvastatott a Belügyminiszternek a kinevezésre vonatkozó leirata. Majd Misinszky Vilmos megyei tb. I. főjegyző felolvassa az esküt, amelyet az új főispán hangosan megismételt.

Ezek után Pogány Béla főispán beköszöntő beszédét mondotta el, amelyet a közgyűlés nagy figyelem mellett hallgatott meg. Ennek elhangzása után dr. Apáthy Árpád megyei főügyész üdvözölte Öméltóságát szépen megkonstruált beszédében. Utána a törvényhatóság nevében dr. Ajtay Aladár tartalmas beszéde következett. Dr. Vlád Aurél a románok nevében ígérte hathatós támogatását. Végül dr. Sándor Sándor tüzes és a helyzetet jellemző beszéde zárta be az üdvözlések sorát.

Gyöngy és rubint.

Benéztem mélyen két szemedbe:
A villódzó tengerszemek
Lágy, ringató, azur ölikben
Üdvöt, csodákat rejtenek.

Ha e kék tenger buvára lennék,
Kit szép szemed gyönyörre hitt!
Napfényre hoznám gazdag lelked
Elrejtett drágagyöngyeit!

Fölékesítném tiszta lényed —
Az lenne még a diadal!
És gyöngyök közt rubint, a szivem,
Ragyogna hús lángjaival...

Fehérváry Dezső,
82-es főhadnagy.

NAPI HIREK.

— **Polgárok!** A béke galambjai immár utrakeltek, harctéri győzelmeink mindinkább érlelik a várvavárt békét, melynek megvalósulásához mindnyájunknak hozzá kell járulni. Jegyezzünk minél többen és minél többet a VII-ik hadikölcsönből! Jegyzési helyek helyben: az összes pénztintézetek, a kir. adóhivatal és kir. postahivatal. A jegyzések ideje 1917. december 31-ikéig meghosszabbított.

— **Kinevezések.** Pogány Béla főispán Bartha Dezső dr. vajdahunyadi, Pap Ernő hátszegi és Porsch József dr. kőrösbányai szolgabírákat tb. főszolgabírákká, Strausz Andor várm. aljegyzőt tb. másodfőjegyzővé és Puy József közg. gyakornokot tb. szolgabírává nevezte ki.

— **Az Emke évi rendes közgyűlését** folyó évi december hó 16-án (vasárnap) d. e. 11 órakor tartja Kolozsvárt, a városháza közgyűlési termében a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv vezetésére két tag és hitelesítésére három tag kiküldése. 3. Évi jelentés előterjesztése. 4. Számvizsgáló-bizottság előterjesztése. 5. Választások megejtése. 6. Indítványok. 7. Elnöki zárszó.

— **A pénzügy köréből.** A pénzügyminiszter Pallaghy János pénzügyi fogalmazó, földadónyilvántartási bizost Déváról hasonminőségben Tordára helyezte át, egyben Méray László kassai kataszteri irodatisztes Dévára a X. fizetési osztályba pénzügyi fogalmazó földadónyilvántartási biztossá nevezte ki.

— **Megyegyülés.** F. hó 29-ikén d. e. 9 órakor fog megtartani a törvényhatósági bizottság évi rendes őszi közgyűlése, melyre a meghívókat az alispán már megküldte a bizottsági tagoknak. A 202 pontból álló gazdag tárgysorozatban benne van az alispáni, továbbá a puji főszolgabírói, valamint az ezen állás betöltése folytán megüresedő állások választás utján való betöltése. A jelekből ítélve e közgyűlésen, különösen az alispáni állás betöltése körül, kemény tusát fognak vívni a régi és az új kormány hívei. A korteskedések javában folynak.

— **Kitüntetett szászvárosiak.** A király az ellenséggel szemben teljesített kitünő szolgálatokért a 64. gy.-ezredben szolgáló Trifu Traján János I-ső oszt. számvevő altisztet a vas érdemkereszttel a vitézségi érem szalagján, Bodistán Romulus szakaszvezetőt, Ájben Géza gyalogost a II. oszt. ezüst vitézségi éremmel és Stánkay Béla I. oszt. számvivő altisztet, Benischek Béla Hermann szakaszvezetőt (másodsor is) Benischek Róbert tizedest és Biró Albert gyalogost a bronz vitézségi éremmel tüntette ki.

— **A székelyudvarhelyi fahonvéd.** Megemlékezésül a 82. gyalogezred hőstetteire, Székelyudvarhelyen fahonvédet állítottak föl. Az ünnepies leleplezés a napokban volt. A király képviselőjében József Ferencz kir. herceg jelent meg. Az első hadsereget Rohr Ferenc tábornok, a honvédelmi minisztériumot Ziegler Albert honvédhadkerületi parancsnok képviselte s a belügyminisztert Lengyel György főispán. Tóth Kálmán alezredes üdvözlő beszéde után József Ferenc kir. herceg avatóbeszédét mondott. A szép beszéd végén a szoborról lehullott a lepel. Lengyel György főloivasta Ugrom Gábor ünnepi beszédét, majd Majthényi Miklós polgármester átvette a szobrot; erre a koszorúk letétele következett. Délben bankett volt, amelyen József Ferenc kir.

herceg a hős székely nemzetet köszöntötte fel. A szép ünnepet este hangverseny zárta be.

— **Tompa-ünnepély.** Szép ünnepélyel adózott a ref. Kún-kollegium tanárkara és ifjúsága Tompa Mihály az idén száz éve született nagy költő emlékének. Az ünnep dec. 14-én pénteken d. u. 5 órán kezdődőleg folyt le a collegium disztermében, melyet ez alkalommal a nagyszámu válogatott érdeklődő közönség és tanuló ifjúság zsufolásig megtöltött. Bevezetőül Erkel—Kölcsey Hymnusát adta elő az ifj. ének- és zenekar, melyet a közönség állva hallgatott meg. Vig Gábor VIII. o. t. Tompa emléke címmel Lévy Józsefnek, az ünnepelt költő hontársának és barátjának alkalmi költeményét szavalta. Azután dr. Bartha Károly tanár olvasta fel Tomparól szóló emlékbeszédét, melyben emelt hangon, lelkesen festette meg a költő életpályáját, emberi és költői vonásait. A szép előadást a közönség zajos tapssal jutalmazta. Majd Brahms Magyar táncok c. szerzeményének 5. sorozatát játszotta az ifj. zenekar, míg az ének- és Tompa Mihály szövegére szerzett népdalokat (Télen-nyáron pusztán az én lakásom, A tilinkóm nem szól...) énekelt. Az ének- és zeneszámokat szabatosan és hatásosan adta elő az ifjúság, ami Alföldy Béla koll. ének- és zenetanár buzgalmát és szakavatottságát dicséri. Azután Pásztohy Pál VIII. o. t. szavalta Tompa Őszi tájnak... kezdetű gyönyörű költeményét s Veiszberger Sándor VIII. o. t. a Három a daru-t Tompa humorának eme kedves alkotását. A minden tekintetben magas színvonalu ünnepélyt Egressy-Vörösmarty szózata zárta be, melyet az ifj. ének- és zenekar adott elő s a közönség ünnepi hangulatban oszlott szét.

— **A megyei román iskolák államsegélye.** Az arádi sajtó közlése nyomán elterjedt hírek szerint a kultuszminiszter egyelőre 80 határszéli román iskolát zárat be s rövid idő múlva megvonja az államsegélyt mindama hunyadmegyei román felekezeti iskoláktól, amelyek a hátszegi, vajdahunyadi és szászvárosi esperességek területén fekszenek.

— **Mit kívánnak a tisztviselők?** Az állami tisztviselők december 9-iki kongresszusukon memorandumban terjesztették elő kívánásaikat. A memorandumnak, melyet Andor Endre dr. szerkesztett, főbb pontjai: 1. Adjon az állam természetbeni javakban, vagy pénzben annyi háborus segítséget, amely a megélhetést lehetővé teszi, ezzel kapcsolatosan a tisztviselők fizetését a háboru tartamára mentesítsék minden adótól és illetéktől; az állam statáriáliter fekezze meg az áruuzsorát. 2. A tisztviselők jogviszonyait modern szolgálati pragmatikával rendezzék s az erre vonatkozó törvényjavaslatot mindjárt a választójogi törvény után terjesszék a törvényhozás elé. Ezzel a törvénnyel szüntessék meg a fizetéstelen alkalmazást; az alapfizetés maximálisan tíz évenként revideáltassék; a nőtisztviselőket a férfiakéval teljesen egyenlő elbánás illesse; a tisztviselők lehetőleg természetbeni lakást kapjanak; a nyugdíjukat a mindenkori életviszonyokhoz mérjék; minden háborus év két évnek számítassék, a titkos minősítéssel szemben felszólamlási jogot kapjanak a tisztviselők. 3. A népjóléti ügyek a népjóléti minisztérium hatáskörébe utaltassanak. Itt a tisztviselői adósságok konvertálása az első feladat.

— **Szilveszter-est Piskin.** „A Magyar Szent Korona Országai Vöröskereszt Egylete” piskii fiókjának elnöksége helybeli és vidéki művészerők közreműködésével 1917. évi december hó 31-én kabaréval egybekötött szilveszter-estét rendez a Mohilla-féle vendéglő

színháztermében. Belépődíj személyenként 2 korona. A művészi rész kezdete este fél 9 órakor tart 11 óráig, ekkor kezdődik a tánc. Büfféről a vendéglős, elsőrendű cigányzenéről a rendezőség gondoskodik.

— **Halálozás.** Brádi Brády Árpád földbirtokos hosszas betegeskedés után f. hó 5-én 57 éves korában Brádon jobblétre szenderült. Az elhunyt a zarándi részeken nagy tekintélynek örvendett néhai Brády Lipótnak legidősebb fia volt. Temetése f. hó 7-én ment végbe nagy részvét mellett.

— **Megnyílik a dévai rézbánya.** Déva város határában tudvalevőleg elég tartalmas kőzetű rézércbánya van. Valamikor negyven esztendővel ezelőtt tárták föl, de az akkori kezdetleges megmunkálás nem sok eredményt hozott a tulajdonosok abba hagyták. Mintegy tíz éve, hogy egy bajor társaság részvénytársasági alapon fogott hozzá a „Szent Borbála” nevet nyert rézbánya újabb feltáráshoz. Számottevő építkezéseket, beruházásokat eszközöltek rajta gépekkel, szivattyukkal rendezték be és a kohó építéséhez hozzá láttak. Az akkori konjunkturák nem kedveztek a szép fejlődésnek indult bányavállalatnak. Árverés alá került minden, a munka pedig megszűnt; a nagyobb számu helybeli kereső, munkás család jövedelmétől elesve, másfelé próbált szerencsét. A háboru alatt rézszükségleteink tetemesen megnövekedtek, minden lehető rézércet föl kell tárnunk. A figyelem nem került el a dévai rézbányát sem, hol az üzem nemsokára megindul. Az ujonnan alakult társaság megbizottja mult hó 29-én a szükséges teendők ellátására Dévára már megjelent. Egyelőre napi egy vagon ca 100—120 métermázsa ércbányára szoritkoznak. A kibányászandó ércet feldolgozás végett vasuton szállítják el. Az üzem megindításában tevékeny része van Kordik Alfréd dévai bányamérnöknek, a bánya egykori igazgatójának. Az iparvállalat fellendülése Déva eminens érdeke és hisszük, hogy illetékes tényezőink kellő figyelemben részesítik azt.

— **Hazaengedik az internáltakat.** A román kormánnyal megállapodás jött létre, amelynek értelmében az osztrák és magyar, illetőleg román állampolgárok alábbi kategóriáinak, feltéve ha az illetők e jogokkal élni akarnak, megengedik a hazájukba való visszatérést: 1. A nők korra való tekintet nélkül; 2. a férfiak 17 éven alul és 50 éven felül; 3. férfiak, akik az említett korhatáron belül vannak, ha testi hibában szenvednek és minden katonai szolgálatra alkalmatlanok; 4. lelkeszek vallásra és korra való tekintet nélkül; 5. polgári orvosok korra való tekintet nélkül.

— **Kitüntetés.** A hadsereg főparancsnokság Homorodéán János 64. gyalogezredbeli telefonistát, az ellenség előtt tanusított bátor magatartásáért a II. o. ezüst vitézségi éremmel tüntette ki.

— **Hangverseny a helybeli beteg katonák javára.** Kedden, f. év december hó 18-án a cs. és kir. 82-ik gyalogezred zenekara, a szászvárosi cs. és kir. tartalékkórházban levő beteg katonák megajándékozása céljából a Központi-szálloda nagytermében teaestéllyel egybekötött hangversenyt rendez. Belépő díjak: Páholy 50 K, I. hely 6 K, II. hely 3 K, állóhely 1 K. Jegyek elővételben a Lobstein-féle dohánynagyítószdében kaphatók. Kezdeté 7 órakor.

— **Vallásos-estély.** A református női-egyesület f. hó 22-ikén (szombaton) d. u. 5 órakor a ref. Kún-kollégium dísztermében vallásos-estélyt rendez, amelyre ezuton hívja meg az érdeklődőket. Az estély programja: 1.

Gyülekezeti ének. 2. Lagerlöf Zelma: A szent éjszaka. Elmondja Nagy Iluska III. g. o. t. 3. Mobach: „Fantazia”. „Stille Nacht, heilige Nacht” téma felett. Orgonán játsza: Alföldy Béla koll. ének- és zenetanár. 4. Felolvas: Simon Ferenc ny. koll. igazgató, egyhk. főgondnok. 5. „Mester a bösz vihar dühöng”. Éneklők: Gönczy Irén, Gönczy Sárika, Kiss Juliska, Vig Margit. 6. Lämpérth Géza: Jézus. Szavalja: Fülöp Klára. 7. Gyülekezeti ének. Belépti-díj nem lesz. Önkéntes adományokat azonban jótékonycéljaira hálásan fogad az egyesület.

— **Az oroszok hazaengedik az internáltakat.** Az Oroszországban internált magyar, osztrák és német polgári egyének első csoportja megérkezett Helsingforsba. Az új orosz kormány ugyanis kifejezte készségét, hogy valamennyi Oroszországban lévő polgári internáltat hazaengedi abban a reményben, hogy a központi hatalmak hasonlóképpen fognak cselekedni.

— **Az álküntetéses álörmester.** A szászvárosi katonai rendőrség ügyes detektívje, Keszler József, aki civilben is rendőrségi tisztviselő, a napokban a vonaton tett szemle utat, mikor is Zám körül az egyik III-ik o. kupében igazolásra szólított fel egy őrmestert, akinek mellét a bronz, a kis- és nagyezüst, a Károly-csapatkereszt és a szolgálati katonai érdemkereszt díszítette. Az őrmester nem tudta igazolni magát s így a detektív letartóztatta s behozta Szászvárosra. Itt aztán annyit bevallott a valószínűleg katonaszökevény őrmester, hogy őt Sorinka Valérnak hívják s a 23-ik honvédegyezredben mint szakaszvezető szolgál. Azt is beismerte, hogy szökevény és hogy iratai hamisítványok. Az ál-őrmestert a nagyszabasi katonai parancsnoksághoz szállították be, ahol az eljárást megindítják ellene.

— **Hirdetmény.** A nagyméltóságu m. kir. pü. min. 136.639 számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy az 1916. évi 34681 számú pü. igazgatósági rendelettel engedélyezett dévai, szászvárosi és algyógyi, továbbá a körösbányai, kristyóri, magyarbretteyi központi szeszfőzdek egyuttal szőlőtörköly és borseprő, vajdahunyadi központi szeszfőzde pedig egyuttal borseprő feldolgozására is bevannak rendezve, ennélfogva az általánosítást a szőlőtörkölyre és borseprőre nézve a dévai m. kir. pénzügyigazgatóság beszüntette. Szászváros, 1917. november 13. Andrae József, polgármester.

— **Nyilvános köszönet.** A helybeli állami polg. leányiskola néhai feledhetetlen gondnoksági elnök emlékét megőrzendő „Dósa Dénes alap”-ot kívánt létesíteni. Ezen jótékonycélra egy olajfestésű képet sorsolt ki, melyet Reichné Guttmann Margit, az iskola rajztanítónője festett. 500 kibocsájtott számból 410-et vettek meg. A sorsolás f. hó 3-án volt, Máyer János gondnoksági elnök ur, a polg. leányiskola és az elemi leányiskola tantestületének képviselője jelenlétében. A képet a 310-es számmal Szinteon Lukrécia IV. p. o. tanuló nyerte meg. Az intézet igazgatósága ezuton mond köszönetet a t. közönségnek szives támogatásáért.

— **A munkaszünet felfüggesztése december utolsó két vasárnapján.** A kereskedelemügyi miniszter kivételesen megengedte, hogy a december 23-ára és 30-ára eső vasárnapokon az ipari és kereskedelmi árusítás és házhoz szállítás a magyar szent korona országainak egész területén a tüzelőanyagokkal való takarékoságról szóló rendelet korlátain belül végezhető legyen.

— **Halálozás.** Zsigmond Richárd algyógyi földbirtokost sulyos csapás érte: neje szül. alsólendvai Lendvay Berta f. hó 11-én 53 éves korában meghalt. Temetése f. hó 13-án Algyógyon ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunytat férjén kívül kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **Képkiallítás — Szászvároson.** Örömmel üdvözöljük városunk falai között a Muzsa egyik kegyeltjét, Nyáry Kálmán szabadságolt rokkant katona festőművészt, ki — mint hírlík a karácsonyi ünnepek alatt, a ref. Kún-kollégium dísztermében egy kiállítást, jobban mondva karácsonyi vásárt rendez. — Ezuton is felhívjuk az érdeklődők figyelmét a kiállítás látogatására, vagyis a művész pártolására, mert — mint tudjuk, több évtizede alkalmunk erre nem volt és a látogatásból befolyó teljes összeget a szászvárosi hadiözvegyek és árvák javára fordítja a művész.

— **Nyilvános köszönet.** Simonfy József ref. női-egyesületünknek a szegény gyermekek segélyezésére 20 K-át küldött. Amidőn ezen összeget nyilvánosan nyugtázzuk, egyben a szives ajándékoznak hálás köszönetünket fejezzük ki. A ref. női-egyesület elnöksége.

— **Tordán már földgázzal fűtenek.** A tordai lakosok kályháiban már kellemes duruzsolással ég a földgáz, s korom nélkül, piszok nélkül, hamu nélkül, fahordás nélkül, fabeszerzési mizeria nélkül, olcsón, rövid idő alatt, egy-kettőre, a legkellemesebb meleg tölti meg a szobát. Miután gázmérő órákat a háboru alatt nem lehet beszerezni, a földgáztársaság a fogyasztók részére egyelőre évi általános összeget állapított meg és pedig:

1 szoba, konyha fűtésének évi díja	156 korona
2 „ „ „ „ „	246 „
3 „ „ „ „ „	330 „
4 „ „ „ „ „	408 „
5 „ „ „ „ „	480 „
6 „ „ „ „ „	540 „
7 „ „ „ „ „	600 „

Hirdetmény.

A Szászvárosi Könyvnyomda Rt. Igazgatósága a közgyűléstől kapott felhalalmazás alapján közhírré teszi, hogy az 1912. évben kibocsájtott részvényekből még tárcájában visszatartott

100 drb. Szászvárosi Könyvnyomda Rt.-i részvényt alábbi feltételek mellett értékesíti.

A részvények darabonként 70 K eladási áron adnak el, mely összegből 50 K az alaptőkéhez, 20 K a tartalékalaphoz csatolattatik.

Minden egyes részvény a régi részvényekhez hasonlóan részesül az 1917—1918. üzleti év nyereségében és ezért az elmúlt félévre a részvény jegyző 6% kamatot, 2 K 10 f-t köteles megtéríteni.

Az új részvények 1917. év december hó 22-ikének déli 12 órájáig jegyezhetők a Szászvárosi Takarékpénztár Rt. üzleti helyiségében.

A részvényjegyzésnél a régi részvényesek előjoggal rendelkeznek.

Igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy a jegyzett részvényeket a részvényjegyzők között belátása szerint ossza szét.

A jegyzett új részvény teljes kibocsájtási árát és 40 f. bélyegilletéket köteles a részvényjegyző 48 óra alatt a Szászvárosi Takarékpénztár Rt. pénztárába befizetni az Igazgatóságnak a részvényjegyzésben való részesedés tekintetébeni értesítésének vétele után, mert ellenkező esetben a részvény átvételéhez való jogát veszti és az Igazgatóság jogosítva van a részére biztosított részvényt más egyének átadni.

Az ujonnan értékesített részvények a régi részvényekkel teljesen egyenlő jogokkal bírnak.

Tisztelettel

Szászvárosi Könyvnyomda Rt. Igazgatósága.

Nagy ház, gazdasági udvar eladó.

Szászváros város közepén fekvő
6 szoba, egy veranda, téli és nyári
nagy konyha sütőkemencével, ka-
mara, faszín, pince, kut, nagy istálló,
kocsiszin, kis virágoskertből álló
ingatlan szabadkézből jutányos
áron eladó.

Értekezhetni bármikor Közép-utca 6. sz. alatt,
109 a posta mellett.

2 előadás! 2 előadás!

Előadás kezdete d. u. pont 5 és este 8 órakor.

Egyesült Erzsébet Mozgók

Szászvároson, a „Központi” szálloda dísztermében
minden vasárnap 2 nagy előadás.

1917. évi december hó 16-án:

Costa Negra

Szerelmi dráma 4 felvonásban. Filmre írta: Victor
Sjöström. A főszerepet GUNNAR TOLNÁS játssa.
Személyek: Rieszky Mariane, az Operaház első tán-
cosnője: Karin Molander. — Stahl lovag: Gunnar
Tolnás. — Bárá Wüllner: W. Larson.

Házasodjunk anyós nélkül.

Vigjáték 3 felvonásban.

Háborus heti hiroadó.

Helyárak délután és este: Páholy 8 K, I. hely
1-50 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill.
Karzat 60 fill. Számozott helyek!

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel
A vállalat.

**Eladó 3 szőlőkád, hordók és egy
kredenc, Margitai Károlynál Al-
gyógyon.** 115

Veszek

arany törmelékeket, törött
gyűrűket, használhatatlanná
vált arany ékszereket s más
arany tárgyakat a legmaga-
sabb áron. Levélbeli ajánla-
tokra is válaszolok.

MARGEL N. órás és
ékszerész
56 3— SZÁSZVÁROS, Vásár-utca.

Kiadó birtok.

Keresztényalmáson 70 holdas birtok
egy tagban **bérbeadó.** Legelőre is
kiválóan alkalmas, víz közelében. Ér-
tekezhetni Déván, Patak-u. 2. sz. alatt.
117 1-3

Schuleri Frigyes

Részvénytársaság * Szászváros.

**Eladunk marosmenti,
küküllőmenti faj-, asz-
tali-, pecsenyeborokat,
továbbá rumot, likőröket,
különböző édesített pálinkákat
nagyban és kicsinyben.
Szolid árak! :- Pontos és gyors
kiszolgálás! :- Telefonszám 9.**

Tisztelettel:

Schuleri Frigyes Részvénytársaság
77 Szászváros. 8—

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget,
hogy mérték utáni fűzők, haskötők,
csipőszorítók, melltartók, grathalterek
készítését, javítását és tisztítását bár-
mikor elvállalom a legjutányosabb árak
mellett. :- Kiváló tisztelettel:

Schlein Frida Szászváros,
Varga-utca 3. szám. 108 3-6

Németül perfektül beszélő

jobb házból való asszony vagy leány
délutáni foglalkozásra 2 gyermek
mellé alkalmazást nyerhet. Ajánlatok
dr. Ábrahám Józsefné (Szászváros,
Sétatér-u. 9.) címére küldendők. 88 6—

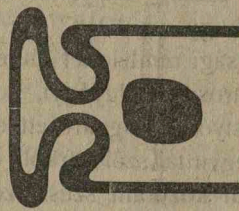
China-vasbor

Elsőrangú minőségű vérképző gyógy-
bor, vérszegények, lábadozók, sáp-
kóros gyermekek részére kiváló eró-
sítőszer. 00000 Ára 6 korona.

Kapható
DEMETER KORNÉL gyógyszerésznél
71 SZÁSZVÁROS 9-10

Róna Jenő fényképészeti műterme Szászváros

(Vásár-utca)

Olcsó árak!**Felvételek este is!****Felvételek házon kívül!****Fényképészeti cikkek****jutányosan kaphatók!**

Tisztelettel értesitem a n. é. városi és megyei közönséget, hogy
fényképészeti műtermemben

a legjutányosabb árban, a legszebb kivitel-
ben nemcsak nappal, hanem este is (erre szol-
gáló villanyfénynél) felvételeket eszközölök. Kivá-
natra háznál is teljesítek felvételeket!

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan
eszközölök. — Elvállalok mindennemű fénykép-
nagyításokat. Raktáramban fényképészeti cik-
kek olcsó árban kaphatók.

Cégem eddigi jó hírnevére ügyelve arra törekszem,
hogy t. megrendelőim és vevőim teljes megelégedését
mindenkor kiérdemeljem. — A n. é. közönség pártogását
kérve, maradtam teljes tisztelettel:

RÓNA JENŐ fényképész,
Szászváros, (Vásár-utca)

55 3—

BENKŐ áruház

az egyedüli áruház, hol a legjutányosabban
szerezheti be áruszükségletét. Nagy választék
kész férfi-, fiu- és gyermek-ruhákban,
felöltőkben, kosztümökben, kalapokban, va-
lamint mindennemű férfi divatcikkekben.
Továbbá női courens árukban, u. m.: szö-
vetek, kretonok, zefirek, vásznak, gyermek-
ruhácskák, ernyők, utazó-kosarak és min-
den e szakmához tartozó árucikkek.
Ajánlja a cég férfi-, női-, fiu- és gyermek-
cipőit a jelenlegi viszonyokhoz képest a
legolcsóbb napi árban. Nagy raktár munkás

fatalpu cipőkben.

31 18— Tisztelettel
BENKŐ ÁRUHÁZ.

NYOMATOTT A SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG GYORSSAJTÓJÁN 1917.